

לייה רשו לሚכל בלהו בעיר. Mai טעמא, בגין דאתקיף בההוא ברית עץ החיים, וקריב לייה בעץ הדעת ועבד יחוּדא בקדמיא אלא דלבדת אתפתה דבָּא למבדק בההוא חובה ולא לאתדק ביה ואפלו הבי לא אשתויב מנייה ונציב ההוא ברמא.

תא חוי, אדם הנומין לאתפתה באילני לא יhab ליה אילני וארכקינגו מגיה דהא לא אדכ'ר לוון אלא דאייה עבד גראמייה חול ונציב ההוא ברמא דאקרי בית ישראל. בקדמיא אשטלים ביה וחפי' עליה (וашטויב) אשתויב בה. ימן אייה בית ישראל דא תיבא דאקרי ארון הברית. והשタא כד בעא למבדק, מה כתיב (בראשית ט) נישת מן היין, כמה דאת אמר, ותקה מפריyo. לברת ויתגלו בתוך אהלה. גלי ההוא פרצה בקדמיא בגו משכניה בגו לגו. ואי

לשון הקודש

אותם בהמות טהורות, נתן לא אילנות והרחיק אותך כל הבהמות, מה הטעם? משום שהוא החקיק באורו ברית עץ החיים וקריב אותו לעץ הדעת, ועשה יוד כבראשונה, אלא שאחר כך הפתה שרצה לבדוק את אותו החטא ולא לדבק בו, אפלו כך לא נצל ממנה והציב אותו ברם. בא ראה, אדם שעטיד להחפות מפריyo. אחר כך ויתגלו בתוך אהלה, גלה

לאו הַהוּא מִדְבָּחָא דְּאֲגִינֶת עַלְיָה מְשׁוּם דְּאַתְּדַבֵּק
בָּה בְּקָדְמִיתָה הַזָּהָה גַּתְּפָס מִידָּה. וְעַם כֹּל דָּא בְּד לֹא
עַבְדֵּל יְהָה אֶלְאָ לְמִבְדֵּק, כִּסְיָה עַלְיָה אָוּרִיתָה וְלֹא
פִּרְסְּמִיה בְּמַה דְּפָרְסָם לְאָדָם. וְהַהוּא מִדְבָּחָא הַזָּהָה
בְּפֶרְהָה עַלְיָה.

תָּא חַזִּי, מִזְבֵּחַ שֶׁל בֵּית עֲוֹלָמִים הַזָּהָה תִּלְתִּין וְתִרְיוֹן
עַל תִּלְתִּין וְתִרְיוֹן אָמָה (וְהִיא) הִיא רַמְיוֹזָא בְּתִרְיוֹן
וְתִלְתִּין נְתִיבּוֹת פְּלִיאוֹת חַכְמָה. דְּהָא חַכְמָה תִּתְאָה
אַקְרֵי, עַלְהָא אָמָה וּבְנָם אָמָה, וְהַזָּה יִסּוּד לְקַבֵּל (צִדְיקָה)
צִדְקָה דְּלָעִילָּא דְּהָא בְּגֻזְנָא דְּכֻולָּהוּ דְּרָגֵין אִית בָּה
וּבְלָהּוּ אַתְּחַזְּיוֹן בָּה דְּהָא מְרָאָה אַקְרֵי.

עַלְהָא חַמְשׁ וּבְנָם אָמָה, וְהַזָּה סּוּבֵב לְקַבֵּל הַהוּא דְּרָגָא
דְּאַתְּדַבֵּק בָּה דְּאִיהָוּ סּוּבֵב לְהַהוּא מִזְבֵּחַ חַדָּא
הַזָּהָה דְּבָתִּיבָּה, (שיר השירים ב) וַיְמִינֹו תְּחַבְּקִנִּי דְּהָא מִיסּוּד

לשון הקודש

והיא רמוּזה בשלשים ושנים נְתִיבּוֹת
פְּלִיאוֹת חַכְמָה, שְׁהָרִי חַכְמָה תִּתְחַזְּנָה
גְּנַקְרָאת. עַלְהָא אָמָה גְּנַבָּס אָמָה – וְהַזָּה
יִסּוּד, בְּגַד (צדיק) אֶזְקָק שְׁלָמָעָלָה, שְׁהָרִי
כָּמו שִׁישׁ בָּה אָת בְּלַחְדָּרוֹנוֹת וּבְלָם
גְּרָאִים בָּה, שְׁהָרִי גְּנַקְרָאת מְרָאָה.

עַלְהָא חַמְשׁ וּבְנָם אָמָה – וְהַזָּה סּוּבֵב, בְּגַד
אַוְתָה דְּרָגָה שְׁנַדְקָבָה בָּה, שְׁהָיָה סּוּבְּבָת
אָת אַוְתָה הַמִּזְבֵּחַ. וְהַזָּה שְׁבָתּוֹב (שיר ב)

אָוֹתָה פְּرִצָּה בְּבָרָא שׂוֹנָה בְּרוֹךְ מִשְׁבְּנוּ
לְפָנֵי וּלְפָנִים. וְאֵם לֹא אַוְתָו מִזְבֵּחַ שְׁהָנָן
עַלְיוֹ מִשְׁוּם שְׁנַדְקָבָק בּוּ בְּתִחְלָה, הִיא
גַּתְּפָס מִידָּה. וְעַם כֹּל זָה, בְּשָׁלָא עַשְּׂה אַוְתָו
רָק לְבָדָק, בְּסַפְתָּה עַלְיוֹ הַתּוֹרָה וְלֹא
פִּרְסְּמָה אַוְתָו בָּמו שְׁפָרְסָם אֶת הָאָדָם,
וְאַוְתָו מִזְבֵּחַ בְּפֶרְהָה עַלְיָה.

בָּא רָאָה, מִזְבֵּחַ שֶׁל בֵּית עֲוֹלָמִים הַזָּהָה,
שְׁלָשִׁים וּשְׁתִים עַל שְׁלָשִׁים וּשְׁתִים אָמָה,

עד והוא דרגא חמשה דרגין אינון.

עליה שלש ובנים אמה, אלו קרנות לקבל אינון תלתא דרגין דאתין לה מניחו תקיפו עלאה ישבע. ובגין כה דוד שגמשה בקרן נמשכה מלבותו בגין דאייה באינון קרנות המזבח תקיפו דמזכחה עלאה.

תא חזי, ארבע קרנות, אמה על אמה אית בית במנזבת, בגין דאייה בפה דוד יום רביעי לחתת לה שבע מאינון שלש אמות לאינון ארבע קרנות. ובד הוו מקריבין בהני מטרא דחס"ד עלת התמיד לגבי מזבח הוו מקריבין ליה הוא אתרא דאקרי מזבח. ובד הוו עבדין מתנות מדמא דעולה הוו סלקין והוו אולין בההוא סובב דאייה דרגא דידחו וחולקיה דאבוהן דיבגין שתי מתנות שנן ארבע

לשון הקודש

יש במנזבת, משום שהוא בפה דור, יום הרביעי לחתת לה שבע מאותן שלש אמות לאוֹתן ארבע קרנות. ובשתי מקריבים הבוגרים מהצד של חסיד עלות התמיד אצל המזבח, היו מקריבים אותן לאותו המקום שנקרא מזבח מלבותו. ובשתי עותם עשו מותנות מדם העולה, היו עולים והיו חולבים באוטו הסובב שהוא תדרגה שליהם וחלק אביהם, ונחתנים בדרגה שליהם וחלק אביהם, ונחתנים

וימינו תחבקני, שהרי מיסוד עד אותה דרגה חמיש דרגות הן.

עליה שלש ובנים אמה – אלו קרנות, בגמר אוֹתן שלש דרגות שראו לה מהם התקף העליון ישבע, ומשום כה דוד שגמשה בקרן, נמשכה מלבותו, משום שהוא באוֹתן קרנות המזבח, התקף המזבח העליון.

בא ראה, ארבע קרנות אמה על אמה

לְקַבֵּל הַהוּא אֶתְרָא דָאָקָרִי עֹולָה.

וְלְקַבֵּל שְׁתִי מִתְנּוֹת דְהַהוּא בָּזְכָרָא דְגַטִּיל תְּרֵין חַזְלָקִין הָדָא הוּא דְבַתִּיב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲחָלִים רְחָמִי וְדִינָא וְנֶסֶב הַהוּא צְדִיק תְּרֵין חַזְלָקִין דִּירִיה הָדָא הוּא דְבַתִּיב (דברי הימים א ח) נִתְנָה בְּכֶרֶתּוֹ לְבָנִי יוֹסֵף וְתְרֵין חַזְלָקִין דָאָבוֹי וְנֶסֶב כֵּלָא הָאֵי בָּל וְאָמֵלִי לְהַהוּא אֶתְרָא דָאָקָרִי יָם. הָדָא הוּא דְבַתִּיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַזְּלָכִים אֶל הַיּוֹם.

הָאֵי מִזְבֵּח הַעֲוָלָה הַזָּהָר גְּבִיה, הָא (הא) תְּשֻׁע אִמוֹת לְקַבֵּל תְּשֻׁעָה דָרְגֵין דָאָפָא עַד צְדִיק תְּשִׁיעָה דְכּוֹלָא טֹב וְדָאי. וְאֵינוֹ כְּבָנֵין אֹצֶר רְחַבָּה מַלְמְטָה וְקָצָרָה מַלְמָעָלה הָדָא הוּא דְבַתִּיב וַיַּבְנֵן יְיָ אֱלֹהִים אֶת הַצְלָע אֲשֶׁר לַקְחָה מִן הָאָדָם לְאָשָׁה. וְהָאֵי מִזְבֵּח עַלְּאָה הִיא אַשְׁתוֹ דָאָדָם דְלַעַיְלָא וַיַּבְנֵן כֵּה אָקָרִי

לשון הקידוש

שְׁתִי מִתְנּוֹת שְׁחַן אַרְבָּע בְּגַנְד אָוֹתוֹ מִקּוֹם שְׁנָקְרָא יָם. וְהוּ שְׁבָתּוֹב (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַזְּלָכִים אֶל הַיּוֹם.

וּבְגַנְד שְׁתִי מִתְנּוֹת שֶׁל אָוֹתוֹ בְּכֹור שְׁנָזְטֵל שְׁנִי חַלְקִים. וְהוּ שְׁבָתּוֹב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲחָלִים, רְחָמִים וְדִינָא, וַיַּקְחָה אָוֹתוֹ צְדִיק שְׁנִי חַלְקִים שֶׁלוֹ. וְהוּ שְׁבָתּוֹב (דברי הימים א-ח) נִתְנָה בְּכֶרֶתּוֹ לְבָנִי יוֹסֵף, וְשְׁנִי חַלְקִים שֶׁל אָבִיו, וַיַּקְחָה הַכְּפָל כָּל הַזֹּאת, וּמְמֻלָּא אָוֹתוֹ מִקּוֹם

מִזְבֵּחַ הָעֹלֶה בְּמַה דָּאת אָמֵר (יהושע י) אָרוֹן הַבְּرִית וְדֹא בְּגַסְתָּה יִשְׂרָאֵל וְאֶקְרֵי מִזְבֵּחַ מַאי טֻמֵּא אֶקְרֵי הַכִּי בְּגַיְן דְּכָד בְּנֵי עַלְמָא לֹא מְכַשֵּׁרָן עֲזַבְדִּיהוּ אִיהִי דְּבָחָא לוֹן הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (ויקרא כ"ט) וְהַבְּתִי אֶתְכֶם אָפַי אָנֵי. דָּהָא כָּל מַאֲנֵי קְרָבָא דְּמַלְכָא בִּידֵיה אֶתְמָסְרוֹ הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב (שיר השירים ג) הַגָּה מִטְתוֹ שְׁלַשְׁלָמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סְבִיב לְהָ. וּבְגַיְן בְּךָ אָזְרִיקְתָּא שְׁלִימַתָּא קְדַשָּׁא בָּרִיךְ הוּא יְהָבָה לוֹן לִיְשָׂרָאֵל לִמְזִבְחֵי בָּה לְחֵי עַלְמָא לְאַשְׁתָּוֹבָא מִדִּינֵי דְּהַהּוּא מִזְבֵּחַ. מָה דְּלִילָת רְשֹׁוֹ לִגְבָּרָא אַחֲרָא לִקְרָבָא לִגְבָּה.

וּכְיִ תִּמְאָהָא חַמִּינָא מַשָּׁה קְרִיב לִגְבָּה שְׁבָעָה יוֹמִין בְּקָדְמִיתָא, תָּא חַזִּי בְּתִיב (שיר השירים ב') שְׁמָאָלוֹ תְּחַת לְרָאֵשִׁי וּמִינְיוֹ תְּחַבְּקָנִי. הָאֵי קְרָא עַל בְּגַסְתָּה יִשְׂרָאֵל אֶתְמָר כֵּד אִיהִי שְׁרִירָא בְּאַרְצָא קְדִישָׁא

לשון הקודש

שְׁלַמְעַלָּה, וְלֹכֶן נִקְרָא מִזְבֵּחַ הָעֹלֶה, בָּמו שָׁנָאָמֵר (יהושע י) אָרוֹן הַבְּרִית, וְוּ בְּגַסְתָּה יִשְׂרָאֵל, וְנִקְרָאת מִזְבֵּחַ. מָה הַטָּעַם נִקְרָאת בְּךָ? מִשּׁוּם שְׁבָאָשָׁר בְּנֵי הָעוֹלָם אֵין מַעֲשֵׂיהם בְּשָׁרִים, הִיא וּבְתַחַת אֹתָם. וְהוּ שְׁבָתּוֹב (ויקרא ט) וְהַבְּתִי אֶתְכֶם אָפַי (גַּם) אָנֵי, שְׁהָרֵי כָּל בְּלִי הַקְּרָב שֶׁל הַמֶּלֶךְ נִמְסְרוֹ בִּזְהָה. זֶה שְׁבָתּוֹב (שיר א) הַגָּה מִטְתוֹ שְׁלַשְׁלָמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סְבִיב לְהָ.

בְּכָל אַיִן שֶׁבַע יוֹמִין כֶּלֶה בְּשַׁלִּימֹה הֵדָא הוּא דְבִתִּיב (וַיָּקֹרְא ח') שֶׁבַע יְמִים יְמִילָא אֶת יְדֵיכֶם וּבְגַזֵּן כֵּה אֲקָרֵין שֶׁבַע יְמִים הַמְלוּאִים דִיְקָא.

וּמְשֵׁה דָאִיהו לְוי מִסְטָרָא דָא קְרִיב בְּקָדְמִיתָא לְגַבֵּי הָאֵי מִזְבֵּחַ. הֵדָא הוּא דְבִתִּיב שְׁמַאלָו תַּחַת לְרָאשֵׁי מְאֵי רָאשֵׁי אֶלָּא בְּרִישָׁא כֵּד אַתְּדַבְּקָת הָאֵי מִזְבֵּחַ בְּהַהוּא עֹלָה שְׁמַאלָו אַתְּקָרִיב בְּקָדְמִיתָא, וְעַם כֵּל דָא אַתְּעַרוּ חֶבְרִיא בְּחַלּוֹק לְבָנָו שְׁאַיִן בּוּ אִימְרָא שְׁמֵשׁ. הֵדָא הוּא דְבִתִּיב, (בראשית לו) מִחְשֻׁופָה הַלְּבָנָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקֻלּוֹת. בְּגַזֵּן דָאֵף עַל גַּב דָאִיהו מִסְטָרָא דְדִינָא אַתְּלַבְּשׁ בְּחַסְד וּקְרִיב לְגַבֵּה וְאַתְּעַרְךָ סְדָד עַלְאהָ בְּעַלְמָא.

וּמְאֵי קְרִיב פָּר בְּרִישָׁא תָּמִיד שֶׁל שְׁחָר עֹלָה וְדָאֵי. וְלִבְתֵּר קְרִיב פָּר חַטָּאת לְמִיחָב שֶׁלְמָא

לשון הקודש

בְּכָל אַוְתָם שֶׁבַע יְמִים בְּלָם בְּשַׁלְמוֹת. וְהוּ שְׁבָתוֹב (וַיָּקֹרְא ח') שֶׁבַע יְמִים יְמִילָא אֶת יְדֵיכֶם, וְלֹבֶן נְקָרָאים שֶׁבַע יְמִים הַטְּלוּאִים הַזָּקָא. וּמְשֵׁה שְׁהָוָא לְוי, מִצְדָּה וְהוּא קְרִיב בְּתַחַלָה לְמִזְבֵּחַ הַזָּה. וְהוּ שְׁבָתוֹב שְׁמַאלָו תַּחַת לְרָאשֵׁי. מָה וְהָאֵשׁ? אֶלָּא בְּרָאשֵׁן, בְּשְׁנָקְבָּתָה מִזְבֵּחַ הַזָּה בְּאוֹתָה עֹלָה, שְׁמַאלָו הִיא נְקָרָאת

חַסְד עַלְיוֹן בְּעוֹלָם. גַּמָּה הַקְרִיב? פָר בְּרָאשׁ תָּמִיד שֶׁל שְׁחָר עֹלָה וְדָאֵי, וְאַחֲרֵה כֵּה הַקְרִיב פָר חַטָּאת, לְתַתְּ שְׁלָום בֵּין אֹתוֹ פָר חַטָּאת וְאַחֲרֵן

בין ההוא פָר חַטֹאת וְאַהֲרֹן דָחַב לִגְבָה בֶד עַבְדָעַגְלָא (ס"א ע"ה) וְדָא בְּנֵשֶת יִשְׂרָאֵל וְהַחֲטֹאת לְקַבְלָה אַיִהוּ. וְדָא פָר בְּהַן מִשְׁיחָה בֶד אַיִהוּ חַב לִגְבָי מִזְבֵחַ מַה דָלָא אִית בְּגַבֵר אַחֲרָא אֶלְאָ נוֹקְבָתָא לְחַטֹאת וְלִבְתָר קָרִיב עוֹלָה לִגְבָה. בִּין דְאַתְקָרִיב עוֹלָה לִגְבָי הָאִי מִזְבֵחַ כְּדַיּוֹ מְלוֹאִים הוּא. מְלוֹאִים לְעַילָא מְלוֹאִים לְתַתָא וּבְלָהוּ עַלְמַיִן בְּחִדּוּה, דָהָא מְטֻרְזָנִיתָא אַתְחַבְרָת בְּבָעָלָה וּכְדַיּוֹ קָרִיב לִגְבָי הָהָוָא מִזְבֵחַ אִיל הַמְלוֹאִים.

וַיְהִיב מְהָהָוָא דָמָא עַל תְּנוּךְ אַזְדָנָא דְאַהֲרֹן בְּגִינַן דְתַהֲנוּ רְכִיכָא לְמִשְׁמָעַ בְּרְכִיכוּ וְלֹא בְקַשְׁיוּ. וַיְקַבֵּל מְלִי דְאוֹרִיתָא דָלָא לְאַפְרַדָא תּוֹרָה שְׁבָעַל פָה מִתּוֹרָה שְׁבָכְתָב וְלֹא שְׁלָמָא עַלְמַיִן בְּלָהוּ וּבְנָיו. וַיְפַקֵּד לוֹזָן דִּיתְבוֹן בְּהָהָוָא תְּרֻעָא דְהָהָוָא אַחַל לְמִיטָר הָהָוָא אַתְרָא דָלָא יִתְקַרֵב עַרְלָל וְטַמְאָה

לשון הקודש

שְׁחַטָא לָה בְשַׁעַשָּׁה עֲגָל, וְוּ בְנֵשֶת הַתְחַבְרָה עִם בָּעָלָה, וְאוּ מִקְרִיב לְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל, וְהַחֲטֹאת הִיא בְּנֵגְהָה. וְוּ פָר בְּהַן מִשְׁיחָה בְּשַׁהֲוָא חַטָא אֶל הַמִזְבֵחַ, מַה שָׁאַיִן בְּאִישׁ אַחֲרָ, אֶלְאָ נִקְבָה לְחַטֹאת, וְאַחֲרָ בֶד מִקְרִיב עוֹלָה אֶלְיָה. בִּין שְׁחַרְבָה עוֹלָה לְמִזְבֵחַ הָוָה, אוּ מְלוֹאִים הָיָה. מְלוֹאִים לְמַעַלָה מְלוֹאִים לְמַטָה. וּבָל הָעוֹלְמוֹת בְשֶׁמֶת, שְׁחַרְיִ הַגְבִירָה אַוְתָם שִׁישְׁבוּ בְאֹתוֹ הַשָּׁעָר שֶׁל אֹתוֹ